

bedre Skatteansættelse. Jeg tror ikke, at det er nogen farbar Vej at ville sætte Formueskatten saa højt op.

Jeg har foretaget nogle Beregninger over Forholdet mellem den direkte og indirekte Beskatning, og jeg maa sige, at de stemme med de Oplysninger, som den højtærede Finansminister forelagde for os, skønt han havde valgt nogle andre Aar. Da vi stod paa det gamle Skattesystem, var saadant noget som 18 pCt. af Skatterne direkte, medens Forbrugsbeskatningen, i det hele det, man kan kalde de indirekte Skatter, udgjorde 82 pCt. Nu er Forholdet 25 pCt. eller lidt derover for de direkte Skatter og 75 pCt. for de indirekte. Maatte jeg samtidig nævne en Kendsgerning, der i denne Sammenhæng forekommer mig overordentlig oplysende. Umiddelbart efter Systemskiftet, i Finansaaret 1901—02, udredede Befolkningen i direkte og indirekte Statsskat 62,3 Mill. Naar vi nu faa vedtaget de forelagte Skattelove eller nogle tilsvarende, saa komme vi op paa 94 $\frac{2}{3}$ Million. Skattebyrden er altsaa efter Systemskiftet vokset med 32 Millioner eller noget over 50 pCt. Det var ogsaa nok Umagen værd at faa et Systemskifte for at komme til at betale 32 Millioner mere om Aaret! Jeg er bange for, at hvis vi fik et Referendum om, hvorvidt vi kunde ombytte de nuværende Ministre med 32 Mill., vilde der blive et stort Flertal for at beholde de 32 Mill. i Lommen. Saa meget tror jeg i alt Fald at turde slaa fast, at de gamle Højreministre vare billigere. 32 Mill. om Aaret er ikke nogen ganske ringe Sum. Men ikke alene dette, de gamle Skatter vare ogsaa bedre, Hartkornsskatterne vare bedre. Det er endog saaledes, at en saa væsentlig Bestanddel af de gamle Hartkornsskatter som Gammelskatten er en Skat, som selv de moderne Georgeister ere i høj Grad begejstrede for, de ere lige saa indignerede som vi andre over, at den uden videre er bleven afskaffet. For øvrigt vil jeg gerne tilstaa, at ogsaa Højre har et Medansvar paa dette Punkt.

Medens jeg er ved Skattereformen af 1903, vil jeg minde om, hvad de Herrer sikkert erindre, hvorledes det den Gang var Slagordet, det Løsen, hvorunder man skred til Skattereformen, at Kommunerne vare overbebyrdede, ikke mindst Landkommunerne: man var kommen ind paa en forkert Vej ved at lægge de store, stærkt stigende sociale Udgifter over paa Kommunerne; de sociale Opgaver vare delvis Statsopgaver, og Kommunerne kunde ikke magte dem. Men saa forekommer det mig at være, jeg er endog tilbøjelig til at gribe et saa stærkt

Ord som: umuligt, at man nu skulde tage Statstilskuddet bort fra Kommunerne. Det er dog i Grunden at svige de Forudsætninger, under hvilke man i sin Tid gav hele Skattereformen. Det kan efter min Mening ikke gaa an, at man Gang paa Gang siger: Nu gøre vi det paa den og den Maade, af den og den Grund, f. Eks. for at lette Kommunerne, og saa nogle Aar efter uden videre siger: Det bryde vi os ikke en Smule om, vi slaa en Streg over det, nu er der andre Hensyn. Der bør dog altid være en vis Kontinuitet i en Stats Bestræbelser. Og her ere vi jo oven i Købet indenfor det samme Regeringssystem, det, vi tilskiftede os i 1901. Det forekommer mig, at dette Systemskifte er boud by honour til at opretholde Tilskuddet overfor Kommunerne.

Jeg kommer dernæst til Reformen af 1908, denne ulykkelige Reform, der skaffede os den nye Toldlov paa Halsen. Jeg tør vel sige, at den offentlige Mening paa dette Punkt med stor Enighed og Styrke har erklæret sig ganske utilfreds med denne Reform. Derfor har jeg med megen Glæde set, at den højtærede Finansminister ligesom er kommen ind paa den rette Vej ved den meget omtalte Anmærkning om Kultoldens Bibeholdelse. Han har øjensynlig dér rørt ved en god Idé, nemlig den, at det overhovedet kunde være rigtigt at stemme Finansloven af ved en Skat, saaledes at Befolkningen gennem sine Repræsentanter paa Tingene i hvert givet Tilfælde staar overfor det Spørgsmaal: Ville I have saa store Udgifter, maa I betale saa meget mere i Skat. Det naturlige vilde være det, som man gør i England, og som ogsaa er anbefalet herhjemme fra forskellige Sider, at man dertil benyttede Indtægts- og Formueskatten, eller i hvert Fald Indtægts-skatten. Men det er ogsaa en Vej at gaa, at man tager en Toldsats, altsaa en Finanstoldsats, med skiftende Højde og derved stemmer Budgettet af. Det er dog i hvert Fald langt bedre at stemme det aarlige Budget af paa denne Maade end, som Finansministeren vil, at stemme det af med en ny Gæld, thi de 3 Mill. Kr. indenlandsk Gæld, som skal optages, er i Virkeligheden 3 Mill. Kr., der ere nødvendige for at faa den Balance, han tilstræber, og det er som Følge deraf faktisk, saaledes som jeg siger det, en Afstemning med ny Gæld, altsaa kun en formel Balance, der tilvejebringes. Det er slet ikke udelukket — man har det i andre Lande —, at man skifter Finanstoldsatserne Aar efter Aar. Nu vil den højtærede Finansminister ikke forundre sig over, at jeg ikke er særlig glad ved, at han netop har taget Kultolden. Men selve den Idé,